

Husrødstjerten elsker klipper – men andet kan også bruges

Vadehavets fugle

Den mest konstante faktor i verden er i disse dage forandringer. Dette forhold kendetegner ikke bare kulturen, men i særdeleshed også naturen.

Forandringer er årsagen til og dermed forudsætningen for evolutionen. Men dette begreb kræver en åbning, da Charles Darwins evolutionslære 'Survival of the fittest' meget ofte misforstås som, at den stærkeste

overlever. I Darwins intentioner og videnskabelige arbejde var teorien dog et udtryk for, at den mest tilpasningsdygtige overlever – evnen til at tilpasse sig forandrede vilkår er nøglen til arters overlevelse, og det

modsatte ser vi med arters forsvinden.

En art som husrødstjerten er et direkte billede på ovenstående. Husrødstjerten indvandrede til Danmark i 1870'erne. Med udviklingen af byerne og stadig større bygninger udviklede der sig en biotop, der har træk til fælles med artens oprindelige yngleområde i de centrale- og sydeuropæiske bjergrige områder som Alperne, Karpaterne og Pyrenæerne.

Husrødstjerten har simpelthen tilpasset sig

urbaniseringen og menneskets spredning. Det første ynglefund i Danmark er fra Ribe i 1876, og den har siden da bredt sig til stort set alle dele af den bebyggede del af landet. Arten er dog stadig kun en fåtalig ynglefugl i det sydlige Skandinavien. I Danmark vurderes der at være 750 til 1000 par.

Herhjemme er husrødstjerten mest knyttet til og yngler ved og på store bygninger, omgivet af åbne vegetationsløse områder som havne- og industriområder i de større byer. Lever næsten udelukkende af insekter, der dels tages på jorden, dels – mest af hannen – fanges i luften. Uden for ynglesæsonen viser arten igen en tilpasningsevne ved også i

Husrødstjerten kan lide at have overblik.

Husrødstjert.

H.B. Begravelse
Tlf. 70 70 21 10

INGEN AFTEN/WEEKEND-TILLÆG

Majbritt er tilbage som lokal bedemand

Nærvær og respekt i centrum – et smukt og værdigt farvel
 Træffes hele døgnet · info@hb-begravelse.dk
www.hb-begravelse.dk

Er der plads til såvel fugle, mennesker

To studerende fra Aarhus Universitet har sat fokus på vadefuglernes levevilkår

VADEHAVET – Vadefuglene er under pres, og flere arter er allerede forsvundet fra Fanø Strande. Spørgsmålet er, hvordan vi mennesker kan give fuglene en hjælpende hånd og sikre deres overlevelse i et område, der også er populært blandt turister og øboere. Formålet med undersøgelsen var at skabe viden om, hvordan både øboere og gæster kan bidrage til at passe bedre på fuglene. Den ny viden skal give

myndigheder og politikere et solidt grundlag for at træffe beslutninger, der balancerer naturbeskyttelse og menneskelige aktiviteter.

Fanøs strande er kendt for deres mange rekreative aktiviteter som badning, ravsøgning, drageflyvning og buggykørsel. Men strandene spiller også en afgørende rolle som rasteplass for millioner af trækfugle. Fanø ligger midt i East Atlantic Flyway (EAF), en vigtig rute for 10-12 millioner fugle, der hvert år bruger stranden til at opbygge fedtreserver til deres lange rejse.

Sameksistens

Denne sameksistens mellem mennesker og fugle skaber dog udfordringer. Menneskelig aktivitet kan forstyrre fuglene og tvinge dem til mindre optimale rasteplasser, hvilket kan svække deres evne til at klare migrationen.

For at finde løsninger på interessekonflikten mellem menneskelige aktiviteter og fuglernes behov har Aarhus Universitet igangsat et fireårigt forskningsprojekt. De

Fra 1. april til 1. oktober skal hunde være i snor på stranden. Foto: Stinne Berg.

to MSc-studerende, Louise Buksti-Ladefoged og Isabel Hunter, har som en del af projektet undersøgt, hvordan fuglene vælger opholdssteder på stranden, og hvordan disse valg påvirkes af faktorer som tidevand, tid på dagen og menneskelige aktiviteter.

De har også analyseret fuglernes reaktioner på forskellige typer forstyrrelser, herunder gående, cyklister og hunde, samt hvor ofte udvalgte arter bliver forstyrret. En vigtig del af projektet har været at undersøge, hvordan fuglene flytter sig med tidevandet,

og hvordan de reagerer på menneskelig tilstedeværelse.

Den ny viden skal bruges til at undersøge, hvordan man kan lave en zonerings af stranden, der både tager hensyn til fuglernes behov og menneskers rekreative interesser. Målet er at skabe en balance, hvor begge parter kan dele området uden væsentlige negative konsekvenser.

Vadehavsbekendtgørelsen, der blev udstedt første gang i 1992, har til formål at beskytte Vadehavets unikke økosystem. Den fastsætter regler for aktiviteter som jagt, fiskeri og sejlad for at sikre bevarelsen af områdets biodiversitet. Men på Fanø har bekendtgørelsen i mange år levet et stille liv, når det kommer til samspillet mellem mennesker og natur.

Lad os hjælpe dig

Vi er din lokale bedemand

Fokus på faglighed, etik og bæredygtighed

Kan kontaktes hele døgnet på

75 12 08 33

houkjaerbegravelse.dk

- Samtale i hjemmet eller i vores forretning
- Du kan også bestille online

Hanne

Nicki

Tine

Esbjerg og Fanø Begravelse

SKOV MADSENS EFTF.

Jernbanegade 68, Esbjerg ☎ 75 12 08 33

Forbrugerrådet
TÆNK
anbefaler

CERTIFICERET
ISO 9001
KVALITETSSYSTEM

Næste avis 3. maj
Deadline 23. april

begrænset omfang at tage bær og frø.

Husrødstjerten (Phoenicurus ochruros) er med en kropslængde på 13-14,5 centimeter og et vingefang på 23-26 centimeter på størrelse med en rødhals og naturligvis sin fætter rødstjerten, der dog er mere farverig. Hannen af husrødstjert er sort mens hunner og ungfugle som billederne viser er næsten ensfarvede grå med mørkere ryg og så naturligvis den røde hale. Et særligt karakteristikum er, at den i modsætning til fætter rødstjert løber på jorden. Dens profil er meget opret, og så dirrer den konstant med den orangerøde hale og virker sky og rastløs på evig jagt efter føde.

På Fanø yngler husrødstjerten med 1-3 par, og kan ofte høres med sin meget tørre knitrende sang på hustagene langs havnen i Nordby. Men i træktiden, når den raster regelmæs-

sigt men fåtalligt, kan den ses overalt på Fanø, hvor der er huse. Det fotograferede eksemplar fra lørdag og søndag i sidste uge er fra klummeskriverens egen hus og have i Sønderho, hvor den også er en årlig gæst.

Arten ankommer typisk til vadehavsområdet fra vinterkvartererne i marts og april. Den trækker efter yngleperioden tilbage til vinterkvarteret fra august til oktober. Dog bliver nogle få i Danmark vinteren over som flere og flere andre fuglearter også gør, hvis vinteren forbliver mild. Men flertallet af arten ryger sydpå for at overvinde i middelhavsområdet.

På Fanø Fuglestation kan du følge vores observationer og ringmærkningen af arter på vores åbne facebookside [facebook.com/groups/224889424358221](https://www.facebook.com/groups/224889424358221).

Tekst og foto: Søren Brinch

som hunde på Fanø Galgerev?

ne indsats og sigter mod at levere konkrete anbefalinger til, hvordan man kan beskytte fuglene, samtidig med at man bevarer områdets værdi for besøgende.

Mikroreservater

En af de løsninger, der blev undersøgt, var etableringen af små forstyrrelsesfrie områder, såkaldte mikroreservater, hvor fuglene kunne raste uden at blive forstyrret. Ved at analysere fuglenes adfærd og reaktioner på forstyrrelser håbede forskerne at kunne identificere de mest sårbare områder og tidspunkter, hvor beskyttelse var nødvendig. Samtidig blev det under-

søgt, hvordan rekreative aktiviteter kunne styres, så de ikke fortrængte fuglene fra deres foretrukne opholdssteder.

De to studerende mener deres forskningsprojekt på Fanø Galgerev er et vigtigt skridt mod en mere bæredygtig forvaltning af Vadehavet. Ved at kombinere videnskabelige data med praktiske løsninger håber de at deres forskning

kan være med til at sikre, at både mennesker og fugle kan nyde godt af Fanø unikke natur. Og at resultaterne fra projektet vil ikke kun være relevante for Fanø, men kan også danne grundlag for lignende tiltag i andre naturområder, hvor mennesker og dyreliv deler pladsen.

Tekst og foto: Trine Buhl

Louise Buksti-Ladefoged & Isabel Hunter, MSc-studerende fra Aarhus Universitet sammen med Kim Fischer, som har bistået de to studerende i projektet.

Dette har skabt et behov for et opdateret og videnskabeligt funderet beslutningsgrundlag, som kan hjælpe forvaltning og politikere med at træffe kvalificerede beslutninger. Det fireårige projekt fra Aarhus Universitet er en del af den-

DAN-EL A/S

www.dan-el.dk

DØGNVAGT 70 23 23 88
Sønder Nytoft 21 C, 6720 Fanø

BLUE
INSTALL

RÅDGIVENDE INSTALLATØR

VI HJÆLPER DIG MED ALLE
ELEKTRISKE INSTALLATIONER!

- El-installationer
- Udskiftning af EL-tavler
- Solceller m. batteri
- Ladebokse
- Varmepumper
- Aircondition
- Energirådgivning
- Service Luft/luft

DEN JYSKE
ELEKTRIKER
Tlf. 70 70 70 81
www.denjyskeelektriker.dk

VESTKLIMA
Tlf. 41 92 40 00
www.vestklima.dk

Torben Mahlers Tegnestue

Færgevej 2, 6720 Fanø

Tlf. 2086 3527 - mail: torben@mahler.dk

Arkitektarbejde herunder arbejde med fredede bygninger
Tilstandsrapporter & Energiberegninger - energimærker

BYGMA

Trælast og byggemarked

ALT I BYGGEARTIKLER

• Pejsebrænde • Isenkram • Maling • Haveartikler

www.bygma.dk • fanoe@bygma.dk

Tlf. 75 16 37 00 • Strandvejen 10B, Nordby

Åbningstider: Mandag-fredag: 7-16³⁰ • Lørdag: 9-13

flex·byg

tømmer- og byggefirma

Ing. Henning Frosch

Lodsvej 41 • 6720 Fanø

21 48 69 89

Deres blikkenslager A/S

Aut. VVS-installatør og kloakmester

Sønder Nytoft 8 A - 6720 Fanø

Mobil Fanø afd. 40 91 57 11

Målerhusvej 3 - 6700 Esbjerg

Tlf. kontor 75 12 50 11

www.deresblik.dk • deresblik@deresblik.dk

Nordby Renovation & Slamsugning I/S

Slamsugning • Højtryksspuling
Kranarbejde udføres • Containere udlejes

☎ 40312337 - 40262337

Sønder Nytoft 13 - 6720 Nordby - Fanø

Frits Brinch & Sønner ApS
Entreprenørforretning & Aut. Kloakmester

Sønder Nytoft 11 • 6720 Fanø

Kontakt os på 75 16 41 81 eller 21 23 30 62

JENSEN & JENSEN FANØ ApS

TØMRER og SNEDKER

Alt inden for tømrer- og snedkerarbejde udføres

KVALITET EN SELVFØLGE

Lars-Ole Møller Dahl Nybyvej 3 • Tlf. 4036 6484

EL-SERVICE

75 16 33 55

MOBILTELEFON: 28 48 22 71

Olesen & Jensen